

Status for økonomi vedr. etablering og drift af regionale ambulancer og akutlægebiler

Dato 27-08-2021

Jeanette Pinnerup Jensen

jeajen@rm.dk

Tel. +4523373844

Sagsnr. 1-31-72-232-20

Side 1

1. Opsummering

I beslutningsgrundlaget for regionsrådets beslutning om hjemtagelse var der anlagt et tiårigt perspektiv på den samlede økonomi for ambulancetjenesten i den nye kontraktperiode fra 1. december 2021. Der blev fremlagt en gennemsnitlig årlig besparelse på 11,6 mio. kr.

Det er fortsat forventningen, at denne besparelse fastholdes. Dvs. at det er forventningen, at der i perioden 1. december 2021 til 30. november 2031 opnås en besparelse på i alt 116 mio. kr. i forhold til det nuværende budget til ambulancetjenesten. De 116 mio. kr. er nettobesparelsen efter afholdelse af etableringsudgifter. Den gennemsnitlige årlige besparelse på 11,6 mio. kr. svarer til 2,1 % af det samlede ambulancebudget på 560 mio. kr.

2. Indledning og baggrund

Regionsrådet har besluttet at hjemtage 60 % af ambulancedriften i Region Midtjylland. Hjemtagningen finder sted ad flere omgange, jf. nedenstående oversigt.

Tabel 1. Region Midtjyllands ambulancer, akutlægebiler og ST-enheder*

	Ambulancer	Akutlægebiler	ST-enheder
1. december 2018		4	
1. september 2019	3	1	
1. februar, 1. marts og 1. april 2021	18	5	
1. december 2021	21		5
Samlet regional drift	42	10	5
Privat drift** (fra 1. dec. 2021)	28		17
I alt i Region Midtjylland	70	10	22

* Enheder til liggende/hvilende sygetransport

** Falck og Samsø Redningskorps

Der fremlægges hermed foreløbig økonomistatus for den indtil videre gennemførte del af hjemtagningen – dvs. 21 ambulancer og 10 akutlægebiler, der er hjemtaget i perioden 2018 til 1. april 2021 (markeret med gråt i ovenstående oversigt). Heraf har den største del kun været i drift i nogle måneder fra starten af året¹.

De to store hjemtagninger i 2021 er besluttet ad to omgange.

- Den første hjemtagning i 2021 blev besluttet i regionsrådet i januar 2020, hvor det samtidig blev besluttet at sende de resterende 70 % af ambulancerne i udbud.
- Parallelt med udbudsprocessen blev der foretaget kontrolberegninger, som ligger til grund for beslutningen om den anden hjemtagning i 2021 fra den ny kontraktperiode 1. december 2021.

I nedenstående redegøres for status for den første hjemtagelse i 2021:

- Status for etableringsøkonomien.
- Status for driftsøkonomien.
- Pejlemærker for den fremadrettede økonomistyring i den samlede drift efter 1. december 2021 (42 ambulancer, 10 akutlægebiler og 5 ST-enheder).
- Tidligere politiske sager vedr. hjemtagningsøkonomien.

Status er baseret på data fra økonomisystemet pr. 31. maj 2021. Der er således tale om et spinkelt datagrundlag bestående af kun 2-4 måneders drift. Der udestår på nuværende tidspunkt stadig etablering af halvdelen af den samlede drift (fra 1. december 2021).

3. Status for etableringsøkonomien – den første hjemtagelse i 2021

Etableringen af de første 30 % ambulancer og 100 % akutlægebiler er gennemført, og der kan gøres status for etableringsudgifterne. Der er afsat et etableringsbudget på 17,4 mio. kr. til den første hjemtagelse i 2021.

Der er konstateret forskydninger på tværs af de forudsatte udgiftsposter til etableringen og på tværs af årene (2020-2022). Alt i alt er status for den første etablering i 2021 et merforbrug på 1,6 mio. kr.:

- merforbrug vedr. etableringen af baser på 1,3 mio. kr.

¹ De tidligste hjemtagninger i 2018 og 2019 vedrørte fem akutlægebiler og tre ambulancer. Denne lille andel har været etableret med succes og har været et godt udgangspunkt for den markante igangværende udbygning af driften i 2021. Den indledende drift har været begrænset og specifik, og økonomien er ikke umiddelbart skalerbar til den markant større drift i sammenhængende geografi og med langt flere ambulancer.

- merforbrug til lønudgifter i opstartsperioden på forventet 1,4 mio. kr.
- mindreforbrug på i alt 1,1 mio. kr., som fordeler sig på en række mindre poster i det forudsatte budget.

Baggrund for merforbruget vedr. baser og løn beskrives nærmere nedenfor.

Etablering af baser

Der er et merforbrug på 1,3 mio. kr. vedr. etablering af baser i den første hjemtagelse, hvor der var afsat 4,5 mio. kr. til baseetablering.

Merforbruget på baseetableringen vedrører især basen i Herning. Den regionale ambulance i Herning startede i drift pr. 1. april 2021. Efter en fokuseret indsats for at finde billigere alternativer i eksisterende bygninger inden for tidshorizonten, er der blevet etableret et nybygget modulbyggeri, som ikke kunne holdes inden for budget.

Det har som forventet været en udfordrende proces at finde egnede baser inden for budgettet, men det er lykkedes for de øvrige baser i den første hjemtagning – fraset Herning-basen.

Imødegåelse af opstartsvanskeligheder og optimering af driften

Der er afsat et midlertidigt budget på 1,3 mio. kr. til imødegåelse af opstartsvanskeligheder og optimering af driften i den første hjemtagning. Baggrunden herfor er en forventning om, at det vil kræve tid at optimere driften svarende til de varige forudsætninger. Det er især tilpasning af antallet af personale, der kan være udfordrende og som kræver konkret indsigt og erfaring ift. at etablere effektive vagtrul og sikre stabil drift også, når der er ikke-planlagt fravær blandt personalet.

Der forventes merudgifter til denne udgiftspost til imødegåelse af opstartsvanskeligheder i etableringsbudgettet på omkring 1,4 mio. kr., så udgiften i alt bliver 2,7 mio. kr. Der er således endnu ikke opnået optimal balance ift. det nødvendige og tilstrækkelige antal ambulancepersonaler i den regionale drift. Det er vurderingen, at denne balance har været vanskeligere at opnå end forudsat bl.a. pga. et udpræget fokus på sikker drift og robust rekruttering i opstartsperioden, hvor corona-pandemien samtidig har medført et generelt pres på beredskaberne med behov for ekstraberedskaber og risiko for ekstra uforudset fravær blandt personalet. De direkte corona-relaterede udgifter til bl.a. ekstraberedskaber indgår ikke i merforbruget, idet de forudsættes kompenseres, men pandemien har bidraget til et skærpet fokus på robustgørelse i opstartsperioden.

Den kommende hjemtagning fra 1. december 2021 sker i en samlet set mere erfaren driftsorganisation med bedre forudsætning for hurtig-

gere at etablere effektiv drift. Ved den igangværende rekruttering vil antallet af ansatte således blive fulgt nøje og justeret ift. det forudsatte på tværs af de to hjemtagninger. Dermed er det forventningen, at merudgifterne vedr. løn er midlertidige og forbundet med opstarten.

4. Status for driftsøkonomien

Status for driftsøkonomien omfatter den allerede etablerede drift, hvor der fra 1. april var 21 regionale ambulancer og 10 akutlægebyggerier.

Efter få måneders drift i stor skala - og undervejs i etableringen frem mod endnu større skala fra 1. december 2021 - er der på nuværende tidspunkt et ufuldstændigt grundlag for at gøre status for driften. Der er dog identificeret nogle områder, hvor der på nuværende tidspunkt imødeses et merforbrug, og som derfor kræver særlig fokus i forhold til den fremadrettede drift- og økonomistyring.

Der forventes merudgifter til uddannelse af meritbehandlere (ambulanceassistenter, der skal videreuddannes til ambulancebehandlere) og paramedicinere. Der er tale om poster, som er forudsat i budgettet, men omfanget og kadencen på tværs af årene er realiseret anderledes end forudsat. Den tilrettelagte uddannelsesplan betyder, at der hurtigere opnås mere uddannet personale, hvilket er til gavn for patienterne. Samtidig er uddannelsesmulighederne også et rekrutterings- og fastholdelsesparameter i den regionale drift.

De økonomiske konsekvenser af, at opkvalificeringen af ambulancepersonalet således er fremrykket, forventes at være gennemsnitligt 0,63 mio. kr. pr. år i merudgift i den tiårige periode, men med en profil hvor merudgiften vil være størst i de første fire år.

Derudover forventes årlige merudgifter på 0,9 mio. kr. varigt i det afsatte budget til paramedicinere.

5. Opsamling og pejlemærker for den fremadrettede økonomistyring

Der forventes på nuværende tidspunkt følgende merforbrug:

- Etablering af første hjemtagning: 1,6 mio. kr. i alt (0,16 mio. kr. per år)
 - Baser: merudgift på 1,3 mio. kr.
 - Manglende optimering af driften: merudgift på 1,4 mio. kr.
 - Øvrige poster: mindreudgift på 1,1 mio. kr.
- Fremrykning af kompetenceopbygning af ambulancepersonale: i alt 6,3 mio. kr. 2021-2024 (0,63 mio. kr. pr. år)
- Merudgifter til paramedicinere: 0,9 mio. kr. pr. år

I alt 1,7 mio. kr. pr. år i den tiårige periode (0,16 + 0,63 + 0,9 mio. kr.).

Det er dog Præhospitalets vurdering, at der fortsat er grundlag for at fastholde den forventede besparelse på gennemsnitligt 11,6 mio. kr./år i et tiårigt perspektiv. Det er dermed samtidig vurderingen, at det forventede gennemsnitlige årlige merforbrug på 1,7 mio. kr. kan indhentes via budgettilpasninger i løbet af den tiårige periode. De 1,7 mio. kr. svarer til, at der hvert år skal realiseres tilpasninger på ca. 0,5 % af budgettet til regional drift på omkring 300 mio. kr.

Denne vurdering skal ses i lyset af, at der gøres status på et meget foreløbigt grundlag, hvor kun omkring halvdelen af den samlede drift er etableret. Der mangler således på flere områder erfaringer i praksis, ligesom der mangler tid til at få etableret det varige setup og til at få optimeret driften. Sidstnævnte arbejde har også været ramt af corona, som har presset driften samlet set.

Beregningerne, der ligger til grund for budgettet, er udarbejdet med fokus på at etablere et realistisk og robust budget. Revisionsfirmaet BDO har valideret kontrolberegningerne og bakker op om, at der er foretaget robuste beregninger.

Med det udgangspunkt er det Præhospitalets vurdering, at et merforbrug af den beskrevne størrelsesorden (0,5 % af det samlede budget) kan håndteres inden for budgettet i den fremlagte tiårige periode. Det vil ske via ledelsesmæssigt fokus på økonomistyring og budgetoverholdelse, hvor fokusområder vil være optimering af driften (optimal tilrettelæggelse af vagter og anvendelse af personaleresourcerne), støttefunktioner (overgang fra etablering til drift), sygefravær, mv.

De beskrevne forventede merudgifter vedrører den første hjemtagelse i 2021. Der vil på baggrund af de nuværende erfaringer blive arbejdet fokuseret med de områder, hvor der på nuværende tidspunkt er konstateret udfordringer.

I udbudssagen i oktober 2020 fremgik det, at der kunne forventes frie midler til disponering til andre formål – efter afskrivning af etableringsudgifterne – i løbet af 2023 (efter 1 år og 10 måneder). Med de her fremlagte tilpasninger, er det forventningen, at etableringsudgifterne vil være afskrevet i løbet af 2024 (efter 2 år og 4 måneder) og herefter vil der være en lidt større årlig besparelse end først antaget, så der samlet set fortsat præsteres den forventede årlige besparelse på 11,6 mio. kr.

Det foreslås, at regionsrådet forelægges ny status for hjemtagningsøkonomien f.eks. på baggrund af data pr. 31. maj 2022 – hvor den samlede regionale ambulancetjeneste har været i drift i et halvt år.

Hvis der forud herfor og på baggrund af den løbende økonomiopfølgning opnås ny viden og grundlag for at revurdere den her fremlagte overordnede status, vil regionsrådet blive orienteret. Præhospitalets økonomi følges også som hidtil i de almindelige økonomirapporteringer til regionsrådet.

6. Tidligere politisk behandling af sager vedr. hjemtagningsøkonomien

Regionsrådet har tidligere været forelagt sager vedr. udvidet leasingramme til indkøb af køretøjer hhv. aftale med 3F og FOA om overgang for ambulancepersonalet, hvor vurderingen har været, at merudgifterne kunne håndteres inden for hjemtagningsøkonomien.

Sagen vedr. leasingramme vedrører den kommende drift fra december 2021. Den udvidede leasingramme får ikke i sidste ende betydning for driftsøkonomien. Det forudsatte budget til leasingafdrag modsvarer således den samlede ydelse, når alle forhold blev taget i betragtning. Der var således dyrere priser på ambulancekøretøjerne, men også ændringer i modsatte retning ift. pris og omfang for de øvrige køretøjer og udstyr.

Sagen vedr. aftale med 3F og FOA beskriver en merudgift som følge af tillæg til ambulancepersonalet på indledningsvis 1,5 mio. kr. med en aftagende profil over årene. Denne merudgift er inkluderet i den her fremlagte status. Der skal således ikke påregnes en yderligere merudgift på denne baggrund.

Regionsrådet har været forelagt konkrete sager om anvendelse af anlægsmidler til baseetablering i forbindelse med hjemtagningen i Silkeborg og Grenaa. De anvendte anlægsmidler indgår ikke i denne status. Når der bruges anlægsmidler til baseetablering, er det på baggrund af en forventning om, at dette totaløkonomisk set giver den bedste business case og en bedre løsning for driften. Det forventes, at brug af anlægsmidler i etableringen i sidste ende indvirker positivt på den kommende driftsøkonomi.